

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
 Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidéköl pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
 A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.
 Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések áru szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Íratok vissza nem adatnak

Hentzi-szobra.

Debreczen, jan. 28.

Vajjon meglőrnék-e a bécsiek Mátyás király szobrát a bécsi Burg előtt? Mátyás királyét, kinek bus hadát nyögte Bécsnek büszke vára?!

Meg vagyunk róla győződve, hogy hangosan tiltakoznák az ilyen szobor ellen az osztrák patriotizmus, sőt könnyen meglőrténhetnék az is, hogy a népharag ledöntené e szobrot.

Nos, az osztrákok és a velők egy huron pendülő osztrák-magyarok (mert fájdalom már ilyen individumok is léteznek) tőlünk mégis zokon veszik, ha rossz szemmel tekintünk a budavári Szent-György-téren sötétlő Hentzi-szoborra. Hentzit ugyan távolról sem lehet Mátyás királyhoz hasonlítani, — a kérdésünkben fölvetett hasonlat azonban mégis találó annyiban, hogy a mint Mátyás király bécsi szobra sértené az osztrákok érzékenységét, ép úgy sértheti — a mint tényleg sérti is — a mi nemzeti érzékenységünket Hentzinek budavári szobra.

Gyakran nyilvánult már azon kívánság, hogy e szobor a Szent-György teréről eltávolíttassék. Olykor-olykor a követelés hangja fokozódott e kívánság, sőt volt olyan idő is, midőn a nemzeti felháborodás vihara tombolt e szobor

körül s megtörtént, hogy egész hajszát indítottak azon hírlapírók ellen, kik szent Hentzi szobra ellen istentelenül fölmertek szólalni: hanem a nemzet meg-megújuló kívánsága mindezek dacára nem teljesült s míg a magyar miniszterelnöki széken osztrák-magyarok ülnek, nem is fog teljesülni soha!

A képviselőház tegnapi ülésén Perczel Miklós, kit szenvedélyességgel s chauvinizmussal vádolni távolról sem lehet, ismét fölelevenítette a Hentzi-szobor ügyét. Azon interpellációt intézte a kormányhoz: »Hajlandó-e a kormány oda-hatni, hogy a gellérthegyi erőd és a budavári Szent-György-téren ugynevezett Hentzi-oszlop eltávolíttassék?!

A gellérthegyi citadella lebontásához van már reményünk, sőt már bizottsági tárgyalások is folynak a lebontás módzatainak megállapítása végett; belátták végre, hogy a gellérthegyi citadella, a sötét korszak szomorú emléke, — katonai szempontból értékkel nem bír, annak lebontását tehát nem ellenzik többé a katonai körök, — de arról, hogy a sötét korszaknak egy másik szomorú emléke, a Hentzi-szobra szintén eltávolíttassék: fájdalom, nem hallatszik semmi hír.

Hentzi, kinek nevéhez annyi kegyetlenség és vandalizmus véres emléke fű-

ződik, távolról sem érdemli meg, hogy a hősök sorában foglaljon helyet, — azt pedig éppen nem érdemli meg, hogy szobra Budavárában fönmaradjon s rajta e felírás diszelegjen: »Für Kaiser und für Vaterland!«

Császáráért igen, de hazájáért nem küzdött Hentzi, sőt hazája ellen küzdött s annak fővárosát tehetetlen dühében összelövette. Hogy tekinthetnénk tehát jó szemmel a Hentzi-szobrára?!

A gellérthegyi citadella helyén nem állhat más, mint Magyarország ezeréves állami fönnállásának impozáns emléke, mely késő századokon át hirdesse Magyarország dicső történelmi múltját, melynek talajából kifakad a szebb jövő virága; — a Hentzi-szobra helyébe pedig jöhetne-e más szobor, mint azon honvédeké, kik Budavára bevételénél halálukkal pecsételték meg honszerelmüket?!

Az ő emlékükre joggal lehet majd fölírni: »Mehaltak a hazáért!«

De vajjon grf Szapáry Gyula miniszterelnök így gondolkozik-e? Majd meglátjuk azon válaszból, melyet a Perczel Miklós interpellációjára fog adni!

Országgyűlés. A képviselőház ülése jan. 27-én A kisdudavásról szóló törvényjavaslatot tegnap részleteiben is letárgyalta a képviselőház; s csütörtökön még csak a gróf Károlyi

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Visszaemlékezések.

— Egy volt vörös sapkástól. —
 XXXI.

Egy volt veressapkástól.

Hát bizonynyal mondom, még pedig a nélkül, hogy dicselkedném vele, a veressapkások között kitűnő lövők voltak.

Példákat tudok mondani mint szemtanu.

Midőn Kusicza ellen mentünk, két századot indítottak el, egyik századnak az egyik, a másik századnak a másik oldalról kelle az el-lenséges falut, egy időben megtámadni.

Az első századnak rövidebb volt az útja, mint a másodiknak, melynek meglehetősen nagy kerülőt kelle tennie.

Az első századnak tehát várnia kellett egy előre megállapított helyen, míg a másik század a szintén megállapított helyre megérkezett, — a mikor aztán mindkét csapat szépen esatárlánczba kibontakozva lassan megindult. Alig mozdultunk meg a megállapított helyről, mely learatott buza-föld volt, egy szép

nagy nyul ugrott fel a esatár láncz előtt, annak éppen középetáján. — Egy tizedes (nem akarom névszerint megemlíteni, mert még dicselkedésnek vennék, pedig szent és igaz) ki nagy vadász volt diák korában, czélba vette hamarosan a felugrott nyulat s fegyverével, mely természetesen nem sérte, hanem, mint-hogy ellenségre indultunk, golyóra volt töltve, olyan szépen lekapta a fülest, hogy egyetlen egyet sem rugott többet.

Azonnal oda ugrott Elek Ferencz a százados, mit csináltál fatytyu? Nyulat lőttem százados ur jelentem alásan. Látom szólt a százados, szerencséd, hogy úgy találad, különben megkaptad volna érette a büntetésedet. — Biztos voltam benne százados ur, mert nem most próbálom először.

Valljuk meg az igazat, bizony nem volt az biztos, szerencse is kellett ahoz egy jó adag. De hát az is igaz, hogy bizony szép lövés volt az.

Mentünk tovább, azért nem történt semmi baj, a földön elettelen fekvő fülest a Samu oldalán levő rác szarványára szépen felkötöttük s azt a Samu szolgálja — vagy akarta, vagy nem félnapig czipelte.

De hát mi lett az ellenséggel? Készület-

lenek voltak, piros vért mutatott azoknak a fényes napon csillogó veressapkájok, jobban látták még ideje korán hátat fordítani s ideje korán futással menekülni.

Okosan is cselekedtek, mert a mint megszűröl kivethették őket, olyan sehogysem voltak, hogy ha bevárnak az istenadtak bennünket, mind egy szálíg felfaljuk őket.

Visszatértünk tehát egyenesen egy fogollyal, az is halott volt, de azért Samu szolgálja haza emeltettük s jó izüen bevettük vacsorára Farczadyné asszonyom által elkészített paprikás állapotban.

Egy másik esetet is elmondok, ez is szemem láttára történt.

Az augusztusi fehértemplomi esatában egy szöglet ház mellől is lövöldöztünk a eser-jék közé bujt ellenségre. — Egy kis bokorból fel-fel dugta magát egy hatalmas szerb, közénk lőtt, s azonnal lebukott, mig fegyverét megtöltte. — És ez ismétlődött néhányszor. Löttek a veressapkások is egyptárszor, nem találtak, mindig felbukant. — Egy debreczeni fücska, nevét szintén nem akarom felemlíteni (elég dicsőség volt neki akkori tette) megkérte az előtte álló, nálánál korosabb veressapkást, hogy engedne meg neki egy lövést. — A szögletre,

Sándor által benyújtott, s a közoktatási bizottság által már elfogadott módosítványt fogja a képviselőház elintézni, hogy ezután a törvényjavaslat, a főrendiház tárgyalásán is átesvén, a jelen esztendőnek első törvénye legyen.

A részletes tárgyalás alkalmából gróf Károlyi Sándor több ízben szólalt fel, valamint gróf Csáky Albin miniszter is és az egyes szakaszokhoz felszóltak rajtuk kívül számosan minden párt köréből.

A tegnapi ülésnek váratlanul igen érdekes mozzanata volt gróf Károlyi István felszólalása, a javaslat utolsó szakaszánál, mely a végrehajtásról intézkedik. Gróf Károlyi István e szakasznál alkalmat vett magának, hogy a szónyegen levő törvényjavaslat kapcsán a jelenlegi és az elmúlt kormány-ára közt megkülönböztetést tegyen. A képviselőháznak e kiváló tagja örömmel fogadta el a szónyegen levő törvényjavaslatot, mint a mely nyílt és bátor lépés ahhoz, hogy a magyar állam minden polgára ne csak tanulhassa, hanem beszélje is az állam nyelvét. Gróf Károlyi István tömören és sikerülten utasította vissza mindazokat az ellenvetéseket, melyek a törvényjavaslatnak éppen ezen intenciója ellen, vallási és nemzetiségi szempontokból felhozattak; s zajos hatás mellett fejezte ki abbéli reményét, hogy ezután már a magyar közművelődési egyletek is több sikerrel működhetnek, miután ama kormányban, mely ily törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, valószínűleg szövetségest nyertek (?) Itt tért át aztán gróf Károlyi István a múlt és a jelen aera közt megkülönböztetéseire, kiemelve, hogy ha a jelenlegi kormány a kisdedekekről ily jól és helyesen gondoskodik, tehát ne hagyja számitáson kívül azt is, hogy a közeletnek nagyra nőtt monstruma a korrupció még mindig nincs kiirtva. Gróf Károlyi István beszédének e része, mely a kormányt a korrupció erélyes kiirtására szólítja fel, kapcsolatban adott ígéreteinek beváltásával (melyeket a korrupció kiirtása nélkül be sem válthat,) nagy tetszést és helyeslést szült az egész ellenzéken. Az a mondanása pedig, hogy »nem a miniszteri szék a földög, hanem az ország érdeke,« — bizonyára általános visszhangra fog találni.

Gróf Károlyi István beszédének ez utóbbi része sokkal élesebben állította fel a különbséget a volt és a jelenlegi aera közt, hogy sem a kormány tagjai bizonyos udvariassági nyilatkozatot tenni kényszerítve ne lettek volna. S ezt az udvariassági nyilatkozatot gr.

Csáky meg is tette, kiemelve, hogy ő a régi kabinetnek is tagja volt, de nem lát különbséget a régi s a jelenlegi aera közt.

Erre gróf Károlyi István elmésen jegyezte meg, hogy ő a maga részéről csak a jobbat tette fel a mai aeráról; de ha ez a miniszternek nem tetszik, ő készségesen visszavonja föltevését. A mire roppant derűtlenség támadt a baloldalon. Polonyi Géza pedig megkérde gróf Csáky Albintól, hogy a saját nevében szolt-e, avagy az egész kormány nevében? Mire gróf Csáky kijelenté, hogy ő csak a saját nevében szolt, de nem hiszi, hogy miniszterársai dezavualnak.

Ezután az interpellációk következtek.

Perczel Miklós igen meleg hangu szép beszédben indokolta interpellációját a Hentziszobor eltávolítása ügyében; Helfy Ignác a Bulgáriában állítólag tartózkodó nihilisták ügyében interpellált.

Következett báró Kaas Ivornak alaposan kidolgozott interpellációja az osztrák sajtó támadásai alkalmából a magyar vasuti tarifa ügyében, mely az egész ház figyelmét lekötötte.

Báró Kaas Ivor interpellációjára gróf Szapáry Gyula miniszterelnök teljesen megnyugtatólag felelt, hangsúlyozván a vasuti tarifa ügyében az egész kormány szolidaritását.

Az osztrák képviselőház feloszlata. Beavatott körökben a reichsrath feloszlatajának okául azt mondják, hogy a szélső elemektől, különösen az ifju csehektől megakarták vonni az alkalmat, hogy a kimulóban levő parlament emelvén, melynek a költségvetésen kívül egyéb fontos feladata nincs, felhasználják kortesbeszédre, mi által a mérsékelt pártok helyzetét az új választások előtt megnehezítenék. Az új választásoktól a helyzet teljes tisztázását és egy kormányképes többség alakulását várják, melynek magyát előreláthatólag a német szabadelvű párt, a nagybirtokosság, az ó-csehek, a lengyelek és a ruthének mérsékelt elemei képeznek.

A fészkelődő szászok. A kolozsvári »E-k« értesülése szerint Segesvárott a szász kolompokok korcsmákban titokzatos üléseket tartanak. Kérelmet szerkesztenek s általánosságban tartott s Bethlen Gábor ellen törő alaptalan vádak gyártanak. 19 kiküldött jár házról házra aláírásokat szerzendő. Üzleti összeköttetések s rokoni kapacitásokkal erőszakolják az aláírásokat s azon állítással is törekednek pressziót gyakorolni, hogy Budapesten magas körökben pártfoglaltanak ezen

aláírandó kérelmekkel, s hogy Bethlen fölmentessék, 300 aláírást gyűjtenek. Azt mondják, hogy csak képviselő választók írják alá. Képviselő választó jogosult 3000-en felül van a megyében s ha a Bethlen párt megindul, magának csaknem az összes választókat biztosíthatja. A józan elem a szász matadorok ezen eljárását nevelésnek tartja s nem fektet súlyt reá s nem gyűjt aláírásokat, mert a főispáni állás nem egy néhány békétlenkedő szász matador áskálódása szerint intéztetik el.

Az osztrák tulkapások végre nem maradnak felelet nélkül a legközvetlenebbül érdekelt körök részéről sem. Így a kassai kereskedelmi és iparkamara már meg is kezdte, a mennyiben a következő táviratot intézte Baross Gábor kereskedelmi miniszterhez:

»Alulirt kereskedelmi és iparkamara tudomást vevén az osztrák iparegyesületnek a magyar államvasutak új helyi díjszabása és excellentiának a törvényhozás minden tényezője és az összkormány által helyeselt nagyszabásu tarifapolitikája ellen irányzott agitációjáról, mai napon tartott rendkívüli közgyűlésében ünnepélyes óvást tesz az osztrák iparos köröknek ez illetékellen, vakmerő és hazánknak az alkotmány s a nemzetközi szerződések által biztosított önrendelkezési jogát megtámadó eljárása ellen és a feletti megütközésének és sajnálatának ad kifejezést, hogy a testvérállam iparos vezéregylete az ő felsége uralkodása alatt álló két nagy állam paritását biztosító és mindkettőnek közgazdasági folyírágását előmozdítani akaró kiegyezési müben letett alapelvekkel annyira ellentétben álló, a legrutább önzést eláruló ténykedésre vetemedett. A kamara e tiltakozása exczellenciád magas tudomására és az összes osztrák kereskedelmi és iparkamarákkal közöltetni határozottat. A hazai testvérekamarák pedig táviratilag felhivattak, miszerint óvásunkhoz csatlakozni sziveskedjenek. A kamara január 26-ki közgyűléséből Novelly elnök, Deitl titkár. Ugy tudjuk, hogy a kassai kamara által megindított actióhoz a debreczeni kereskedelmi kamara is erélyes felszólalással fog csatlakozni. A budapesti kereskedelmi csarnok tegnap tartott népes gyűlésen szintén igen élénk kifejezés adatott az osztrák tulkapások miatti felháborodásnak s mint országgyűlési tudósításunkból látható e kérdésben nincs a magyar pártok között vélemény-különbség. — Vajha mikor kenyértörésre kerül a sor, akkor is ba-

állott, fegyverét vállhoz lövésre tartá, s azon perczen, a mikor a szerb veres meze a bokorból feltűnt, elsüté s a szerb két kezét felhajtva össze esett, s lövöldözése megszűnt.

Mikor a gyilkos csatának vége lett, kíváncsiak voltunk, mi történt ezen szerb atyafival. Elmentünk a cserjéshez, s ott találtuk azt élettelenül a földön. — A veressapkás fiúcskának fegyver golyója éppen homlokra találta.

A vörös mez H.-M.-Vásárhelyre került; a fiatal veressapkás egy tanuló társát ajándékozta meg vele, ki talán még mai napig is őrzi azt, mint ereklyét, — ha ugyan a zsendár és policzáj világban meg nem semmisítették.

Kapros Gábor.

A becsület.

(Színmű 4 felvonásban. Irta Sudermann H. Fordította: Fáy J. Béla.)

Sudermann H. mindenféle nagy hatást keltett színművének »A becsület«-nek pénteken f. hó 30-án lesz színházunkban a premier-je. A darabra vonatkozó észrevételeinket az előadás után fogjuk megtenni; helyes szolgálatot velünk azonban tenni a közönségnek, ha a darab meséjét előzetesen elmondjuk, hogy a közönség tájékozást szerezzen a darab felől

A társadalmi problémák, a mik körül e darab meseje forog, első tekintetre megragadják figyelmünket; s mi a közönséget e problémák felett döntő iléző széknek tekintjük. Mielőtt ezen ítelet elmondanék, álljon itt egy kis előzetes infomatió:

Gróf Trast-Saarberg lovastiszt 90,089 taller kártyaadósságát nem bírván kifizetni, a megkínált öngyilkosság helyett a munkát választja. Kimegy Indiába, ott mint kávéültetvényes szorgalma és szerenésje által milliókra és a »kávékirály« címre tesz szert. Indiában a fiatal Heinecke Róberttel ismerkedik meg, kit Mühling kereskedelmi tanácsos unokaöccsével mint kereskedő-segédet küldött ki, s ki lekötözettnék érezve magát főnöke iránt, azalatt mig ennek unokaöccse dorbézol, munka után lát, grófi barátja tanácsaira jövedelmező újításokat eszközöl az ültetvényekben és 90,000 márkányi tiszta jövedelmet kimutató számadásokkal tér vissza családjához Európába.

Ez a család Mühling kegyelméből a hátsó házban bir egy szegényes lakást. Az öreg Heineckét ugyanis évek előtt a tanácsos fogata elgázolta, karját és lábát törte, nyomorékká tette. Ez volt az ok, hogy a gazdag kereskedő szállást adott neki, Róbertet neveltette és el-

tírte, hogy leányával, Lenorával testvérileg érintkezzenek.

Róbert halával szívében, jöltevője és túlárado szeretettel családja iránt tér vissza, de milyen keserű a csalódása, mikor észreveszi hogy közte és azok közt áthághatlan válaszfalat vont a távolság. Nem értették meg egymást. Odaadásért az a köszönet, hogy távollétében Lenora öcsese, Kurt elcsábítja az ő húgát Almat, szülei hallgatag tőrük a szegyenletes visznyt, másik nővére Augusztá és sógora Michalsky meg épen a kerítő szerepét játszták, s hazatérve, családja az öreg Mühling által adott 40,000 márkával annyira beérik cserébe az elvesztett becsületükért, hogy a felháborodott Róbertet kiutasítják lakásukból, a Mühling család pedig szolgálataiért hála és köszönet helyett gunynyal, megvetéssel és gyanusítással fizeti ki.

Kétségbeesett dühében pisztolyt emel Kurtra, becsülete elrablójára, de megakadályozzák és midőn onnan is ki akarják üzni, Lenora ki viszont szükkeblü, önző, kalmárlelkű családját utálta meg, karjaiba vetette magát. Mühlingék megbotránkozásának és a darabnak gróf Trast vet véget, kijelentve, hogy Róbertet üzlettársává választotta és örökösének szemelte ki.

sonló összetartást tapasztalunk. Pedig azok a bomladozó állapotok s ez a mostani példátlan vakmerőség előbb-utóbb oda viszik a dolgot.

BELFÖLD.

A király itthon. A királyt és az udvartartást a jövő hét elejére várják Budapestre. Az udvar, melynek érkezése febr. 3-ára van jelezve, hosszabb időt tölt Budapesten s ez alkalommal több udvari ebéd és ünnepély lesz a várpalotában.

A közigazgatás államosítása ellen megindult mozgalom mindig szélesebb körre terjed. Szolnokon látogatott népgyűlés volt, melyen elhatározták, hogy a közigazgatás államosítása ellen kérvényt intéznek a képviselőházhoz. Hasonló tartalmú kérvényt nyújtottak be Fadd és Pálfa tolnamegyei községek polgárai.

Az oláhok mindenben sérelmet látnak. Most a kisdudóvási törvényjavaslat fekküldte meg a gyomrutakat s a brassói román választók értekezletén azon határozati javaslatot fogadták el, hogy óvast emelnek a kisdudóvárkról szóló törvényjavaslat ellen. Megérdemelnék a brassói román választók, hogy a kisdudóvási intézmény áldásából kizárnák a gyermekeiket!

Simor hercegprímást ma temetik el. A temetésen a magyar kormányt gr. Szapáry Gyula, gr. Csáky Albin, b. Fejérváry Géza és Wekerle Sándor miniszterek fogják képviselni. — Ferdinánd bolgár fejedelem szintén küldött koszorút a primás ravatalára.

Választási mozgalom. Az új aradi kerületben a kormánypárt Kovácsics Gyula temesvári arvaszéki elnököt lépteti föl az elhalt Fröhlich Gusztáv helyébe.

KÜLFÖLD.

A lengyel fölkelés emléke. Lembergől jelentik, hogy a lengyel fölkelés évfordulója alkalmából a »Wulkan« nevű kápolna előtt több száz diák és munkás sereglett össze és lengyel nemzeti énekeket énekeltek. A városban keresztül vonulást a rendőrség és katonaság megakadályozta. A városba visszatérésnél a faklyavivő diákokat, kik folyton énekeltek, a rendőrség szétkergette. Többeket elfogtak. Éppen így bántak el mi velünk is — az ötvenes években!

Az olasz hajóraj megerősítése. Az olasz tengerészeti minisztérium a szicíliai

partokon horgonyzó hajóraj jelentékeny megerősítését rendelte el. Az egész hajóraj 22 hajóból, köztük 9 páncczelősfregatt, — összesen 4000 emberrel — fog állani. A »Secolo XIX.« című lap azt erősíteti, hogy a hajórajjal a francia tengeri hatalomnak a Középtengeren való fenyegető terjedése ellen készülnek tüntetni. Ugy látszik tehát, hogy a »latin-népek« szövetsége nem egy hamar fog létrejönni!

Választások Bécsben. A bécsi közsegntanácsosi választásokat márcz. 31-ére, ápril 4-ére és ápril 8-ára tűzték ki.

Örülnek a muszkák Ferencz Ferdinánd főherceg szentpétervári látogatásának, melytől a két monarchia közötti viszony javulását várják. A hangadó orosz sajtó nem is titkolja el, hogy mily nagy reményeket fűz el a látogatáshoz, — holott azt alig lehet egyéneknél tekinteni egyszerű udvariassági tényélnél.

Az ir pártküzdelmek. A hosszúságos alkudozások, melyek karácsony óta francia területen a két irpárttöredék közt folytak, eredményre vezettek ugyan, de nem olyanra, mint eleinte remélték. A két frakció ezután sem fog újra egyesülni s a béke csupán arra szorítkozik, hogy a hol csak lehet, az irrek sem az alsóházban, sem azon kívül nem fognak egymással civakodni. De azért mindegyikük külön vezetés alatt marad, ámbar a közös ellenséggel szemben egyesült erővel fognak küzdeni. Mihelyt ezt a megegyezést az összes érdekeltek elfogadták, Parnell abban hagyja az agitációt Irországban s O'Briennel Amerikába megy, hogy ottani honfitársai körében pénzt gyűjtsön, melyre a jövő évi választásokon mindenestre nagy szükség lesz. Egyelőre Parnell még törhetetlen erővel dolgozik hazájában s legutóbb Waterfordban tartott nagy beszédet, melyben az ir nemzet követeléseit igen élesen körvonalozta. Elmondotta, hogy az ir népnek külön parlamentre van szüksége, még pedig oly jogkörrel, mely az ország összes ügyeire kiterjed; e tekintetben az angol kormánynak a legcélekebb befolyás sem adható; az ir parlamentet legföllebb csak a korona vetojoga korlátozhatja. — Az ir parlamentnek legyen alárendelve a rendőrség és mind az, mi vele összefügg s ne legyen külön birodalmi vagy katonai rendőrség. Végül az ir parlamentnek legyen joga arra is, hogy a földbirtok kérdést rendezhesse. Parnell e programja nagyban megnyerte a hallgatóság tetszését. — Egyelőre azonban Parnellnek alig lesz fontosabb szerepe e program valósításának előkészítésében,

mert ő mindenestre Amerikába megy s így hónapokon át távol marad az események közvetlen színhelyétől.

Változások az orosz kormányban. Nemrég berlini lapok azt a hírt hozták, hogy Deljanov orosz közoktatásügyi miniszter visszalép s helyébe Pobedonoszejev az orthodox szent zsinat hírhedt ügyésze fog kinevezettni. Akkor e hírt egyszerűen megczáfolták, pedig valami igaz mindenestre volt benne, mert ma már felhivatalosan elismerik, hogy Deljanov agg korára való tekintetből beadta lemondását. Utóda azonban aligha Pobedonoszejev lesz, mert ez a kinevezés nemcsak külföldön, hanem a józanabb orosz körökben is nagy visszataszítást keltene. Azt hiszik, hogy a közoktatási tárczát Kapustiu, a pétervári tankerület főigazgatója fogja átvenni.

A legujabb közöszgy.

Bátran azt irhatjuk e cikkek felett, a mit egy néhány nap előtt számtalan példányban elkapható pamphlet fölé irt egy bndapesti ügyvéd: »Szilágyi Dezső.« Igenis Szilágyi Dezső a nagy bálvány teljesen leleplezve áll ma már a magyar közvélemény előtt. Tisztában lehetünk a képviselőház tegnapi ülésén a felelő, hogy Szilágyi Dezső miniszter akart lenni, Magyarország, a magyar igazságügyminiszter generátorát várták tőle s ime bebizonyult, hogy a hatalom volt az ő lelkének vágya. Vagy az bizonyult be, hogy a hatalom nem cél, de nemes szent eszmék eszközeként lebegett lelke előtt, de most hogy elérte, az eszközből cél lett, a végzet rajta is betett. Hatalomra jutott, most egyedüli törekvés a hatalom megtartása. Meg fogja a hatalmat tartani, de elveszti azt a nymbust, mely őt pártkülönség nélkül övezte minden oldalról, mikor láttuk, hogy igazságügyünk elavult sorsa az ő erős keze közé került.

Ez az erős kéz most összeesett, szerfölött gyengének bizonyult. Mindigaz volt a Szilágyi Dezső programja, hogy ő D e á k Ferencz közjogi politikájának tántorit hatatlan híve. A Deák Ferencz közjogi politikáját a mi pártunk 1867-től fogva perhorrescálta. A mit azonban a Deák-párt ebből a politikából csinált, ez magát Deák Ferenczet is fölhaborította. A mire pedig ez a politika a Tisza Kálmán keze között lett tizenöt esztendő alatt, azt a legélesebben, legnagyobb sikerrel mindig Szilágyi Dezső ostorozta.

És ime Szilágyi Dezső, ki minden erejéből az ugynevezett tiszta Deák-párti program mellett küzdött s azt hirdette, hogy azon az alapon milyen magyar nemzeti politikát lehet csinálni, most egyszerre ott van azon a lejtőn, a melyre Tisza Kálmán jutott, attól a percztől fogva, hogy a Deák örökebe lépett. Hát most is pogányok gazdálkodnak abban?!

Mert most már látjuk, milyen az a magyar nemzeti politika, a mit Szilágyi Dezső a Deák-párti alapon kezd megválasztani. Ő Magyarország igazságügyminisztere!

Volt eddig közös hadügy, közös külügy és közös pénzügyünk az Ausztriának nevezett ország-zagyalékkal. Most ime a rég várt Messiasz, Szilágyi Dezső teremtett újat, olyat, a minek közössé tételéről soha se Deák Ferencz (bocsásson meg nekünk »a haza bölcsének megsértett szelleme) se Tisza Kálmán, de még a leglaikusabb, ó-conservatív magyar ember sem mert volna álmodni. Szilágyi Dezső, ismételjük Szilágyi Dezső, teremtett közös osztrák-magyar igazságszolgáltatást.

Ne mondja többé senki, hiszen nem mond igazat, hogy Szilágyi csak igéri az igazságügyi reformokat, hogy azokat a görög kalendariumon halogatja. Ime mi sürgetjük a közzétételt, szóbeliséget, a polgári, bünyvadi perrend reformját; nem akarjuk, hogy a királyi tablák mechanikai szetosztásával Themisnek a szemet csakugyan kiszurják. Akarunk polgári házasságot, akarunk jó magyar igazságot, anyagban és alakban egyaránt. Szilágyi Dezső azonban mindenekelőtt és mindenek fölött miniszter akar maradni! Es ezért meghajlik az ő erős nyaka a közös ügyes járom a l a t t, a bécsi akarat előtt.

Gróf Trast szavai és tettei képviselik a szerző nézetét a becsületről és a családról. Mindenki rendnek megvan a maga becsülete, a maga érzékenysége, a maga külön nyelve is. Boldogtalan hát az, ki a maga kasztjából kiszakadt és nincs elég bátorsága ahhoz, hogy a lelkiismeretével elszakadjon tőle. Ezzel magára czélez, ki főuri köréből elég bátor volt leszállani a munkásokhoz, s Róbertre, a kit aljas családi köréhez visszazír a szíve. Kurtak és barátainak pedig azt mondja, hogy nincs is becsület, mert a mit ők becsületnek neveznek, nem egyéb, mint az az árnyék, a melyet vetünk, mikor a közbeesülés napja ránk süt. S mikor Brandt tartalékos hadnagy azt kérdi, hogy hát mit tegyen a becsület helyébe, egy szóval feleli: »a kötleességet!« Trast azonban csak a nagyvilági becsületet tagadja meg, mert: »azt a szeméremből, tapintatból, igazlelkűségből álló keveréket — vigasztalja Róbertet — a mire magadat egy egész élet erkölcsössége és szigorú köteleességtudása által szoktattad, ép oly kevéssé veheti el tőled egy gazember, mint akár a szívbéli jóságodat, vagy az ítélőképességedet. A becsületnek ahhoz a fajtajához, melyet holmi divatos dandynek hanyagul odadobott keztyűje is összezuzhat, neked semmi közöd.«

Szerző nevében gróf Trast ezt a nézetet az egész színművön szigorú következetességgel viszi végig és azt a benyomást kelti bennünk, hogy igaza van.

Érdeklő nézőnkezen újdonság elé, mely minden tekintetben nagy hatásúnak ígérkezik. A szerepek jó kezekben vannak s bizonyos, hogy a dráma barátainak élvezetes estét szerez.

Gondolatok.

A férfi csaknem mindig egyenes utat követne, ha lépten-nyomon nem találkoznék a nővel. Ez nagyon kedves utitárs, de nem ismeri az utját, s miatta mi se láthatjuk a magunkét.

A nők szövik és bontják az erkölcsöket. Ez a Penelope nappali és éjjeli munkája.

A szerelem olyan mint a költő, ki ugyanazon hangra mindig talál új szöveget.

Élni és nem szeretni: nem annyi-e, mint mindennap meghalni?

Aminek eddig híre nem hallottuk, a mi legfeljebb a katonai bíróságoknál volt türt állapot (a min persze a nagy reformer épp úgy siet segíteni, mint többi bajainkon) ezentul polgáraink felett is közös bíróságok fognak itélni »ő felsége a császár és király nevében.«

Nem a konzuli hivatalok közösségét fogják megszüntetni, nem magyar consulatusokat fognak felállítani, hanem a közös osztrák-magyar konzulatusok hatáskörét jogilag és törvény által szentesítve is kiakarják terjeszteni a bírói teendők ellátására. Ez nem elég, hanem Konstantinápolyban állítanak fel egy közös osztrák-magyar főtörvényszéket. Az ügyvitelt, a törvénykezési nyelvet és általában az egész szervezetet a közös külügyminiszter fogja megállapítani. Az pedig a delegációknak felelős. A magyar országgyűlés közvetlen ellenőrzési joga megszűnik a magyar polgárok egy része irányában gyakorolt igazságszolgáltatás felett. A fegyelmi jogot ez új közös bírák fölött a közös külügyminiszter fogja gyakorolni. A kinevezéseket illetőleg a két állam miniszteriuma egyetértőleg eszközöli. Az anyagi jogból csak a büntető-személyi s a családi-jog lesz magyar, a többi marad a mostani, vagyis az osztrák jog. Sőt még az ezután alkotandó törvények közül is csak azokat fogja a csoda-bíróság alkalmazni, a miket rendeleti uton reája nézve a kormány életbe léptet. Ime idáig jutottunk a közös-ügyes politikával, és idáig az juttatott bennünket, a kitől bajunk orvoslását várták. esodóli: Szilágyi Dezső, a regenerator.

Ujdonságok.

Gyászmise a hercegprímásért.

A rom. kath. templomban ma d. e. gyászmise volt az elhunyt hercegprímásért. Szakszó Rezső prépost pontifikált fényes segédlettel. A gyászmisén az iskolai és világi hatóság képviselőin kívül még sokan voltak jelen a közönség köréből.

* **Mennyi hó van Magyarországon?** A magyar birodalom egész területe 324.016-97 négyszög kilométer. Ha már most a földre rakodott hóréteg magasságát minimálisnak, mindenütt csak 0-4 méternek vesszük, kiszámíthatjuk, hogy mennyi hó fekszik mostan az egész Magyarország földjén. Olyan rengeteg számot kapunk, hogy hallatára szinte borzongatja az embert a hideg. Az eredmény tudniillik az, hogy 129.606 millió köbméter hó van egész Magyarországon. Mi lesz ebből a rengeteg hóból, ha majd elolvad? Ez a kérdés nagyon aktuális, mert megindult az olvadás félelmes gyorsasággal. Föltéve, hogy valami esodát tennének Magyarország ellenségei s ez a hó elolvadna egyszerre, 129-billió 600 millió hektoliter víz lenne belőle, vagyis más szóval annyi víz, hogy 10 méter magasságban szinig betöltene egy rengeteg medenczét, melynek 100 kilométer a hossza és 13 kilométer a szélessége. — Ezért természetesen nem kell még új özvönvíztől félni Magyarországot, mert a rengeteg hó nem olvadhat meg egyszerre, hanem megolvad egy pár nap, sőt egy pár hét leforgása alatt, nem is számítva azt, hogy egy részét akkorra beissza a föld. Hogy azért az árvízveszedelmet nem kerüljük el, az is bizonyos.

* **Hangverseny H.-Szoboszlón.** A »hajdu-szoboszlói jótékony nőegylet« pénztára gyarapítására február hó 7-én a nagyvendéglő termében táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny kezdete 8 órakor. Belépti díjak: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Felülfizetések a jótékonyzél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A hangverseny műsora a következő: 1. »Ossián« Beschnittől (férfi négyes). Előadják a debreczeni enekkar tagjai. 2. Felolvasás: Roth Etelka k. a.-tól. 3. Nép dalok czimbalmon: játsza Somlyódy István ur. 4. »A levél« magánjelenet Gabányitól. Előadja: Ná-nasy Róza k. a. 5. »Vigadás közben« Liszt Ferencztől. Előadják a debreczeni enekkar tagjai. 6. »Szep Ilonka« Vörösmartytól. Szavaija: Körner Bela ur. 7. Gordonka-szólo. Simigh

Bela urtól. 8. Flóta kettős: Várnay Győző és Nagy Gyula uraktól. 9. »Bál után« magánjelenet Szécsi F.-tól. Előadja Tury Erzsike k. a. 10. Nép dalok: énekli Bernáth Flóra k. a. 11. »Gedővár asszonya« Kiss Józseftől. Szavaija: Somlyódy István ur. 12. Magyar népdalegyveleg: előadják a debreczeni enekkar tagjai. A hangversenyt táncz követi.

* **A becstület.** Sudermann megdöbentő drámájára emlékeztet a következő, külföldben Berlinnek egészen mindennapi életéből merített jelenet: Berlin egyik mulatóhelyén álaraczosbál volt a napokban. Az alaracz-letetés órájában megjelenik a bejáratnál egy kilenc éves, szegényesen öltözött lányka s a jegyszédőtől azt kéri, hogy nővérét, Augusztát hívja ki, mert anyjuk otthon haldoklik s szeretné leányát látni. Miután a teremben senki sem ismerte Augusztát, a kis lányt bevezetik, kerresse meg ő maga. A zokogó gyermek rátalál, a mint éppen egy ur karján keringőzik. A zene éppen véget ért, a kis leány nővérehez furakodott »Augusztá jer haza, anyánk meghal, szeretne téged látni«, — mondá zokogva. — »Ej mit, hagyj táncolni, nem olyan nagyon beteg az anyám!« — mondá Augusztá s ezzel tánczosra felé fordult. A gyermek újra rimánkodik, a mi Augusztá tánczosát, »az urat« olyan dühbe hozza, hogy a kis lányt fejbe ütötte öklével, mire ez fölbukott. Az urat erre hatalmas munkáskezek ragadták meg — tanui a lelketlen jelenetnek — őt s a szivtelen Augusztát annyira össze-visszaverték, hogy vérrel borítva kellett menekülniök. Több jószívű asszony a kis leánnyal együtt a haldoklóhoz sietett: éppen jókor érkeztek még, hogy szemét befoghassák.

* **Sikkasztási tragédia.** A békéscsabai »Népbank« pénztárnoka Launer Károly és főkönyvevezetője Krnák Mihály revolvert sütöttek el maguk ellen. Az etöbbi még él, de az utóbbi szörnyet halt. Az életunt bankhivatalnokokat, mint az mai időben már magától értetődik, nagymérvű sikkasztásaik kergették a halálba. E sikkasztásokat az illetők huszonkét év óta, a bank megalapításától kezdve üzték és az elkezelt pénzek igen nagy összegre rugnak. Eleinte a tőkéből fizettek a részvényeseknek 12 frt osztalékot, rendszeren 40 frta 400 frtos részvényt fizettek be, míg 60 forint befizetetlen maradt. Az osztalék mostanában rendszeren 600—650 forint volt. A bankban nagy mennyiségű pénzéváltók szerepeltek, a váltókat a kifizeteskör nem adták vissza, azzal a kifogással, hogy fent vannak. A pénzéváltók aláírása sokakat juttat koldusbotra. A bank bukása bizonyos, minthogy a nagy hiánynak távolról sínes meg a kellő fedezete. A bukás sok intézetet és magánembert sujt érzékenyen. Hir szerint a városi árwapénztár 38.000, a bank egyik igazgatója Novák Dániel 35.000, a bákósmegyei gazdasági egyesület 11.500 frt betétet veszít el. Harza csabai csabai cipész 100 részvénytél van érdekelve s a selmeczí iskola és sok más ember is számos részvény erejéig károsodnak. A népbank igazgatóját: Zsilinszky Mihály főispánt, mint elnököt és Bartóky László vezérigatót — ki, hir szerint, szintén öngyilkossági kísérletet akart elkövetni — súlyos felelősség terheli a hiányos ellenőrzés miatt, mely majdnem egy negyed századon át, ily nagymérvű, vakmerő hűtlen pénzkezelést tett lehetővé. Pedig nem is lett volna nehéz gyanut táplálni oly költséző pénztárnokkal szemben, mint Launer Károly, a kinek kártyaszendevélye, fényűzése, költséges, életmódja, bárlendező passziója már régóta bizalmatlanságot keltett iránta. A bank felügyelőjének nagy sokára eszébe jutott a pénztárnokot leszámlásra rendelni és a hűnös ez ellen keresett menedéket az öngyilkosságban: fbe lőtte magát. — A golyó azonban jobb halántéka fölött behatolva, nem ejtett súlyosabb sebet, hanem a fejtetőn távozva, a sikkasztó pénztárnok olajfestésű arczképét átfurva a falban megakadt. A most már szigorú felügyelet alatt álló pénztárnok állapota nem veszélyes és így nem kerül el a földi igazságszolgáltatás sujtó kezét. Krnák Mihály főkönyvevezető, a másik öngyilkos jobban czélzott: A golyó koponyáját szétvetette és a durranásra besietők, már halva találták a

földön. Launer nőlen volt, de Krnák feleségére és gyermekére hozott szegysent és gyászt. A rémes eset óriási, kínos izgatottságot keltett Békés-Csabán és környékén.

* **Az asztalos ifjak báljáról,** mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen szépen sikerült, vettük az alábbi névsort, melyet kissé elkéve közlünk ugyan, hanem ennek vizsont meg van azon jó oldala, hogy a névsor lehetőleg teljes: Jelen voltak a bálban a következő a s s z o n y o k : Ná-dai Rezsőné, Rác Beniaminné, Juhász Józsefné, özv. Köb-lős Mihályné, özv. Nemes Janosné, Nagy Ferenczné, Nagy Józsefné, Erdei Mihályné, Veres Istvánné, Horváth Józsefné, Lengyel Józsefné, Fodor Janosné, Kovacs Imrené, Angyal Lajosné, özv. Kállay Andrásné, Horváth Istvánné, Simon Ferenczné, Keresztessy Józsefné, Szegedi Györgyné, Sroszner Frigyesné, Schaff Janosné, özv. Erdei Józsefné, özv. Jelige Mátyásné, Tóth Sándorné, Sallai Istvánné, Baranyi Györgyné, Pongrácz Mihályné, Juridesz Janosné, Fehértó Istvánné, Szekeres Andrásné, özv. Molnár Györgyné, K o z m a P é t e r n é, Ács Imrené, Szokol Vilmosné, Bartha Lászlóné, Vedres Mihályné, Dezi Sándorné, özv. Kerek Balintné, Gombos Ferenczné, Nagy Károlyné, Barna Ferenczné, Tóth Györgyné, Kovács Lajosné, özv. Molnár Janosné, özv. Kadaczky Józsefné, özv. Csáky Józsefné, özv. Harsányi Mihályné, özv. Major Sándorné, özv. Nagy Istvánné, özv. Márton Janosné, Nagy Imrené, Salánky Mihályné, Acsádi Károlyné, Baum Ferenczné, Harsányi Sándorné, Balog Janosné, Mortusics Józsefné, Gal Antalné. — L e a n y o k : Acsádi Róza, Baum Etelka, Erdei Mariska és Esztike, Nemes Ilonka, Horváth Esztike, Simon Juliska, Szegedi Róza, Kovács Janka, Lengyel Erzsike, Horváth Mariska, Veres Juliska, Rác Vilma, Juhász Esztike, Nagy Esztike, Nagy Juliska, Rudeczky Lila és Emma, Molnár Róza és Juliska, Tóth Mariska, Kun Juliska, Pongrácz Hermína, Juridesz Mariska és Paula, Szekeres Róza és Erzsike, Sallai Esztike és Juliska, Fehértó Juliska, Molnár Esztike, Kulesár Mariska, Szokol Róza, Kozma Mariska, Dézi Juliska, Kerek Esztike, Gombos Esztike, Nagy Amália Nagy Mariska és Esztike, Kovács Mariska, Csáky Juliska, Major Esztike, Márton, Esztike, Salánky Esztike, Harsányi Juliska és Zsuzsika, Schaff Pepike, Matusics Emma, Gál Róza, Madarász Mariska, Harmathy Róza, Gyuró Esztike, Moskovszky Rózsa, Lob Francziska, Kovacs Mariska, Varga Sara, Pap Juliska, Jel-lige Mariska, Székely Mariska.

* **A szerelem bolondja.** A rendőrségnek sok galibát okoznak a szerelmesek. Tegnap egy F. Miklós nevű pékinas, elkeseredett szerelmes kétségbeesett tettét akadályozták meg. A fizkő uri leányt szeretett meg. Levelet irt hozzá és szerel-tes szereteket küldözött egymásra, de a választ hiába várta. Tegnapelőtt irta hozzá a következő kétségbeesett sorokat:

»Kisasszony! Imádom s nem bírom tovább a sok szenvedést. Tudja meg, hogy nem élhetek nélküle. Ha nem lesz az enyém, lelvöm. Meghalok majd én is, legalább azzal a tudattal szállok a sírba, ha én nem szerelhetem, másé sem lesz. Még egyszer fölkerem, hogy szeressen.

F. Miklós.

A szerelmes levélre hamarosan megkapta a választ, de nem szerelmes levél, hanem egy kapitányi meghívó alakjában. A szerelmes fizkő eldobta a meghívót s otthon maradt, sirt, busongott, mint Rómeó. Fájdalma tengeréből erős léptek zaja zavarta ki. A pekműhely Rómeója fölemelkedett s egy rendőrrel találta magát szemben.

— Hol a revolver?

— A ládafiában.

A rendőr előkereste a fegyvert a ládafiából.

— Előre.

És kíséerte föl Rómeó urat, aki nagy elkeseredésben, úgy látszik, nem bánta, akármilyen történet vele. A kapitányi hivatalban fölmutatták előtte a revolvert.

— Maga ölni akart.

— Ölni.

— Kit?

— A szívemet akartam átlőni.

Sok faggatásra elmondta, hogy a kisaszonyt is fenyegette levélben, de a fenyegetésnél nem akart többet tenni.

*** A védőhimlőoltás ellen.** A hollandi kormány az eddig ott is fenállott kényszer himlőoltást, a mi ott az iskolában lett keresztülvive, eltörölte. A kormánynak erre vonatkozó rendeletében a kényszer himlőoltás eltörlése azzal van indokolva, hogy miután meg a legnagyobb mérvű elővigyázati rendszabályok mellett sem sikerült a himlőoltásnak esetről-esetre igen káros következményeit elhárítani, még ha a védőhimlőoltás teljes biztonságát szolgáltatna is a himlőbetegség ellen, még akkor sem tartja magát, a kormány jogosítottnak s felhatalmazottnak a kényszer himlőoltás fentartására, mivel a kormánynak nincs jogában a polgárok teste fölött rendelkezni még ha meg volna is róla győződve, hogy egy ily rendszabály teljesen ártalmatlan, a mit a kényszerhimlőoltásról állítani nem lehet.

*** A szultán németül tanul.** Abdul Hamid szultán mostanában nagy szorgalmasan tanulja a német nyelvet. Hülsennel, ki a német császár megbízásából diszkardot nyújtott át neki, németül társalgott. Olyan jól beszéli már ezt a nyelvet, hogy Musir pasának az udvari tolmácsnak, kevés szerep jutott a közvetítésnél. Abdul Hamid oda nyilatkozott a követ előtt, hogy a német nyelv megtanulása nem okozott neki nagy nehézséget, csak az a baj, hogy kevés ideje van a tanuláshoz. Reményét fejezte ki, hogy abban az esetben, ha Vilmos császár másodikban is megtisztelné látogatásával; magas vendégét német nyelven üdvözölhetné.

*** Márványtelepek.** Szathmárványtelepeken újabb márványtelepekre akadtak. Apa és Nagy-Somkut községek határában van az új telep, honnan nagyon szép fehér és fekete márványt visznek a színérváraljai márványraktárba feldolgozás végett.

*** Mulatságos történet.** Egy szomszéd városban esett meg ez a komikus történet. X ur nem kedvelője a zajos mulatságoknak, leült tehát egy kávéház sarokasztalához, a hol vígan járta a csöndes. Azonban a nemzeti színjáték nem jól sült el a hazafias szellemű X urra nézve, s kiapadván a saját forrása, a vendéglőt pumpolta meg 5 fronkint kerek 50 pengő erejéig. Mikor a fizetésre került a sor, X ur azt felelte hitelezőjének: Hát csak tessék perelni, kártyaadósság miatt. X ur, valamint a tanúk is vallották, hogy X ur ferblizés közben kapta a pénzt a vendéglőstől, minek folytán ez követelésével elutasított. X ur arca kerekre szélesedett örömeiben, de hirtelen felkiáltójel lett belőle, a mikor a bíró kijelentette, hogy hárardjáték miatt fognak valamennyien megbüntettni. És a tanúk még esküvel is erősítették, hogy csakugyan a csöndes járta közöttük!

*** A közérköleség** Temesmegyében 11520 módon hanyatlak. A vadházasságok folytán terjednek s a népszámlálás adatai szerint Temesmegye rékasi járásában 31,000 lakos közül 1110 pár el vadházasságban és van rá eset, hogy 18 éves fiú lépett vadházasságra 11 éves leánygyermekkel. Csak a temesmegyei korrumpált közigazgatási viszonyok mellett lehetséges az, hogy a közérköleség ennyire súlyos legyen!

*** A hol a kenyér ujság.** Japánban a kenyér s egyéb sütemények élvezete mindinkább terjed, csak hogy mint a »Japan Daily Herald« írja, a tézstaneműeknek alakjukra nevezve előbb ugyszólván japánosodniok kellett. Az ugynevezett Tsuke-kenyér, melyet vándor-pékek pléhtetővel ellátott taligákon árulnak, kivált a szegényebb néposztályban kedvelt eledel, melyet jó vastagra vágott, pikáns szószba (soja) és barna czukorba mártott s aztán pirított szeletek alakjában pálcákra nyársalva árulnak, mint nálunk a czukrozott gyümölcsöt, s a vevő közönség már olyan jól van szoktat-

va, hogy a mint megette kenyérét, azonnal vissza adja a pálcát. E kenyér európai embernek nagyon is visszatetsző, hogy ne mondjuk undorító, mert nehéz és gyanus, szürkés sárga színű. A legjobbnak tekintik ottan a Californian 3. számú lisztet, mely bizony nagyon alantas szám nálunk. Azonkívül sütnék még pogácsát és egyéb finomabb, édes süteményeket »kashi« név alatt, melyeknek készítésénél a japáni egész leleményességet kifejti a legfuresább alakok kitalálása céljából. Ezen tézstaneműek sem válnának be itteni ünnepi süteménynek, a mennyiben erő- s izléstelen, de nagyon olesó, mért egy pár krajczárért egész egy papirzacskóval tele süteményt kapni. Az ottani — yokohamai — leghiresebb sütő-cégek a Fugeto-do és Tsuboya, melyek már valóban szép szivacsos s izléses süteményeket állítanak elő.

*** A flegma.** A kapitány előtt két ur áll. Az egyik elegáns fiatal ember, a másik öreg és szegényes külsejű.

A fiatal ur panaszkodik.

— Ez az öreg ember mindennap kétszer bekopogtat a szobámba. A »szabad« szóra bedugja a fejet, rám néz; én megijedve a különös nézéstől, fölugrom a székbe, mire az öreg visszakapja a fejet.

Az öreg semmit sem tagad.

— Ez az ur két forintommal tartozik. Nem merek hozzá bemenni, attól felek, kiver. Két inasomat már ugys elpaholt. Azt gondoltam, addig járok a nyakára, míg egyszer már azért is megfizeti a két forintot, hogy ne háborgassam és ne hűtsem ki a szobáját.

*** Apróságok.** N a p f o g y a t k o z á s k o r.

A. Én le se fekszem, hogy el ne mulaszsam a holnapi napfogyatkozást.

B. Hát éjjel lesz?

Népisme.

— Soha sem fognak önök orosz teli pálinkás butykossal a zsebében látni.

— Miért nem?

— Mert előbb mindig kiüssza.

Faradtsággal és küzdelemmel jár, hogy elérjük a szerencse és dicsőség legalacsonyabb fokát. És egy ballepes elég, hogy a mélységbe esünk.

Midőn a kristálytisztá patakot a zivatar, úgy zavarja fel tiszta gondolkodásunkat a szenvedély.

Az asszonyok szemei elárulják, a mit az ajkuk elhallgat.

*** Husárok.** Megállapítva s bejelentve 1891. január 28-tól február 4-ig 36 kr Rác Györgynél Csapó-utca 587. sz. a. Bence Józsefnél Csapó-utca 687 szám a., Kovács Jánosnál Csapó-utca 327. szám alatt. 38 kr Rác Györgynél Czegléd-utca 2599. szám a. 40 kr A mészáros társaságnál Mester-utca 3655. Csapó-utca 240 és 376, Könyök-utca 574. sz. a. Rác Györgynél Csapó-utca 358. sz. a. 42 kr Ungváry Andrásnál Piacz 1-ső székben, Czegléd-utca 55. sz. a. Dedó-utca 125. sz. a. Mester-utca 1113 sz. alatt. 44 kr Kovács Jánosnál a hentes székben, és a mészáros társaság 18 székében, — valamint a 3 izr. mészáros székben a piacon. Debreczen, 1891. jan. 27. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánya.

*** Egy jóházból való fiu, ki irni-olvasni helyesen tud, tanonczul fölvetik a Szabó Ferencz könyvnyomdájába.**

Színház.

— Jan. 27. —

Hatvani Ede egyik legörekevőbb ifju tagja színházunknak. A rábizott szerepeket lelkiismeretes gondnal tanulmányozza át s Debreczen-

ben való működése alatt figyelemre méltó haladást tanusított.

Tegnap juttalom-játékára még sem jelent meg olyan nagy számú közönség, mint a minőt várni lehetett volna. Sajnos, hogy a közönség a jelen válságos helyzetben is közönyt tanusit az előadások iránt, mely közönyt nem lehet egyéb a következménye, minthogy a szintársulatnak jobb sorsra érdemes tagjai elesügednek.

A »Vörös sapka« tegnap előadásán különben nem volt észrevehető a szereplők lehangoltsága.

Hatvanit (Szél Matyi) kiléptekor a közönség megtapsolta s teljes elismeréssel fogadta alakítását, mely méltán sorakozott Hatvaninak más, ilyenmű szerepei mellé. Dicsérettel kell még kiemelniünk: *Püspököt* (Ambrus István), *Csiköt* (Ambrus János), *Komlósi Ilonkát* (Anikó), *Ellinger Ilonkát* (Juczika) s *Bércit* (Fésüs Káplár).

Gyöngyi Izsó jutalomjátéka holnap tesz. Ezt az alkalmat a debreczeni közönség fel fogja használni, hogy a derék művész iránti rokonszenvének tüntető kifejezést adjon. Nagyon jól ösmerjük azokat az intriguákat, a melyek jeles művésznök szerződését meg akarják akadályozni, de egyfelől az igazgató annyira dicsért műértelmétől elvárjuk, hogy nem befolyásoltja magát semmi egyéb által, mint a közönség akarata s a művészet követelményei által, másfelől pedig tudjuk, hogy Gyöngyi közönségünknek kedvence s nincsen még ellen-ései között sem egyetlen egy, a ki kiválóságot kétségbe vonna. Holnap este világos lesz az új igazgató ur előtt, ha ugyan eddig kétsége lett volna felőle, hogy a publikum Gyöngyit nem szívesen nélkülözné s anynyi bizonyos, hogy lehet valaki szerencsetlen direktor, de e miatt éppen a szerencsés vetélytársa részéről aligha volna szerencsés gondolat a debreczeni színpadot egyik leghatalmasabb acquisitójától megfosztani.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap esütörtökön 1891. január hó 29-en páros bérletben,

Gyöngyi Izsó jutalomjátékául:
STERN IZSÁK, AHÁZALÓ ZSIDÓ.

Szombaton színre kerül:

Becsület,

Suderman nagy sensatiót keltett színműve.

«A harang és a kalapács.»

Kiss Józsefnek, a »Hét« cz. lap szerkesztőjének az az eredeti gondolata támadt, hogy összeszedje Mikszáth Kálmánról a kiadóinak »szakvéleményeit«. Ki is rukkolkak szép sorban: Légrady Károly, Singer és Wolfner, Révai Mór, Endrényi Lajos és Baba Sandor. A kiadók után maga Mikszáth jó, ki a »Hét« szerkesztőjéhez intézett humoros levélben elmondja a debreczeni czegléd-utcai templom harangjainak és órájának történetét »A harang és a kalapács« cím alatt. A levél így hangzik:

Kedves Barátom! Nem volnék igazi újságíró, ha már azóta ki nem szimatoltam volna, miféle merénylet készül ellenem lapodban: »A Hét«-ben. Kiszivárgott a hire, hogy az arczképemet hozod és a kiadóimmal iratod hozzá a kritikát felőlem. Pokoli gondolat, barátom! Mintha a macskákat tennéd meg bírának az egér felett.

Tegnap a ház folyósójára hozták meg híret — a hol nagy nyüzsgés-mozgás észlelhető most a megürült Napló szerkesztői állása körül. Arra vagyok kíváncsi, ha a Kozarek helye megürül, lesz-e vajjon a Házban akkor

is észlehető mozgás? Hogy ne! Akkor is lesz!

De ez most már nekem mindegy; a mint meghallottam, hogy te miféle dolgot forraltál ki ezekkel az én kiadóimmal ellenem, egyszerre elborult velem a világ s különféle visszatörési eszközökön kezdtem a fejemet törni.

De már ezt nem hagyhatom annyiban! Erre írni kell valamit. Ezt okvetlenül ki kell parirozni.

De mivel!

Hát a mint javában keresgelnék az ideáim közt, egyszer csak megáll előttem Körösi Sándor t. képviselőtársam és így szól:

— Hoztam neked egy történetet.

— Add ide! Hogy néz ki?

— A harang és a kalapácsról szól.

— No hát mondd el.

— Van Debreczenben egy Kavics

József nevű lelkesen uzsorás, a ki nagy vagyont harácsolt össze istentelenül. Most öreg korára azonban javulni akarna. Megjelent az egyházi gyűlésen és felajánlotta, hogy egy drága harangot vesz a toronyba. A tanács tagjai összenéztek, többen morogni kezdtek: »Nem kell a harangja!« Köpezős István uram ó kegyelme pláne felállott és illetéknéppen szólott:

»Isten szent kegyelme fordítsa el e nagy csapat Debreczen felől, mert az árvák és özvegyek síralma kongnabongna a harangban. Jaj neked Debreczen, ha szüntelen ezt hallanád: Bim-bam! Bim-bam! Én vagyok a Tóth Józsefné derekja! Bim-bam! Én vagyok a Szabó árvák garassa. Nem, ezt a harangot nem szabad a toronyba feltenni, mert ez ide harangozza a felhőket, a jégesőt, a mennyköveket.«

De a tanács egy része előtt nem volt közömbös az ingyen harang.

»Szavazzunk az ajánlat felett!« — mondák.

A szavazás megtörtént s egy szótöbbséggel elfogadták a Kavics József uram ajánlatát mire felugrott újból Köpezős István.

»Noha ez a harang meg lesz, hallják kegyelmeztek hát én még sem hagyom a dolgot annyiban s ezennel felajantom, hogy a toronyba egy órát csináltatok, az órára egy kalapácsot, hogy az a kalapács idők végeztéig minden negyed órában üsse-verje azt a harangot.

És hát ezt is köszönettel fogadták presbiter és curátor uraimék. Meg van a harang is, meg van a kalapács is s veri-üti azzal Köpezős István uram a toronyban Kavics József uramat.

Eddig a történet, kedves barátom. Körösi Sándor legalább nem mondta tovább. A világért sem akarom az én tiszteletreméltó kiadóimat Kavics József uramhoz hasonlítani. Derék urí emberek egytől-egyig, de a rólam szerzett adataik és élményeik sok keserőséggel lehetnek vegyítve. Rosszul honorált novellák írása, zokogása hallik ki a sorokból. Egy hosszú életpálya apró surlódásai nyikorognak ki a betűkből.

De a hasonlatosság főleg téged érint, csak hogy még rosszabb vagy a debreczeni presbiteréknél, mert te magad fundáltad ki ezt a harangot — a mely lehetőleg felém hozza a jégesőt és mennyköveket.

Hát jól van — de Köpezős uramnál én sem maradok kisebb s ehhez a haranghoz én is küldök a legközelebbi számba egy kalapácsot, mely azt jól megütögesse.

Czíme lesz: »Az én kiadóim.« Küldd el a szedő gyereket egy pár nap múlva.

Budapest, 1891. jan. 21.

Szerető barátod,
Mikszáth Kálmán.

Hát ez a história csakugyan olyanformán történt, a mint Mikszáth leírja. A história szereplőit is ismerjük; a kit Mikszáth Köpezős Istvánnak nevez, az nem volt más, mint néhai

Vértessy Lajos, ki az órákat csináltatta a czepléd-utcai templom tornyába. Az óra készíttetője elhunyt, kalapácsa azonban még mindig üti a harangot!

Irodalom és művészet.

Elhunyt festő. Stauffer Károly berni festő és szobrász, ki jeles művével hazáján kívül is meglehetősen ismert névvel bírt, Flórencben meghalt.

A delphii ásatások. A francia kamara költségvetési bizottsága elfogadta a kormány ama javaslatát, mely a delphii ásatások czéljaira 500,000 frank megszavazását kéri.

A Reviczky-siremlék. A Petőfi-társaság által Reviczky Gyula elhunyt költőnk siremléke ügyében kiküldött bizottság egyhangulag elfogadta Köllő Miklós szobrász bemutatott siremlék-tervezetét és mintáját s vele a szerződést megkötötte. A siremlék a szerződés szerint három méter 10 centiméter magas lesz, málnahegyi gránitból készül s egy magas obeliszkből s egy katafalkból fog állni, mely utóbbin egy életnagyságu ifjú női alak van, egyik kezében lanttal, a másikban leomló pálmaggal; az obeliszk homlokzatát Reviczky egy jellemző vessora fogja díszíteni. Az egész siremlék szépen fejezi ki Reviczky busongó költészetét s összbenyomásában is imponáló lesz.

Az akadémia összes ülése. A tud. akadémia báró Eötvös Loránt elnökle alatt hétfőn délután összes ülést tartott. Pauer Imre felolvasta Szvorényi József tiszt. tag emlékbeszédét Danielik János tiszt. tag felett. Báró Eötvös Loránt elnök ezután Simor primás haláláról megemlékezvén, Szily Kálmán főtitkár tett jelentést a folyó ügyekről. A II. osztály előterjesztette az Árpád honfoglalásáról készülő országközi kép tárgyában hozzá intézett kérdőpontokra a történelmi és archeológiai bizottságok véleményes jelentését mely közölteini fog az országház építési végrehajtó bizottsággal. — Az összes ülést zárt ülés követte, melyben az akadémiai ideai költségvetését állapították meg. A költségvetés szerint az akadémia ez évi bevétele 152.000 forintra rug. A mult évi bevétel 146.000 forint volt. Az akadémia ez évi kiadására 150.150 forint van előirányozva: a mult évben a kiadás 144.198 frt 86 krra rugott. Az akadémia vagyona volt 1889. év végén 2.269.978 forint 66 kr, a mult év végén pedig 2.299.195 forint 60 kr, vagyona tehát a mult évben 28.215 frt 94 krral szaporodott. Megjegyzendő, hogy a vagyonban az akadémia palotája, bérháza könyvtára és felszerelése egy millió forinttal szerepel.

TÖRVÉNYSZÉK.

A halott becsülete. Karel Ferenczek, a déli vasut pénztárnokának tragicus esetét hétfőn tárgyalta a kir. tábla I. büntető tanácsa. Az ismert tényállás röviden felemlítve a következő: Karel hivatali pénztárából egy napon a déli órákban, a míg lakásán volt, 22816 frt eltűnt. Ez összeg elsikkasztásával őt gyanúsították, s minthogy ártatlanságát nem tudta igazolni, kétségbeesésében föbe lötte magát. A vizsgálat utóbb kiderítette, hogy a pénzt Hlavnyai Sándor hivataloszlaga lopta el, a kit aztán nejevel együtt, az utóbbi orgazdaság miatt, vád alá helyeztek. A törvényszék a hivataloszlaga három évi, nejét pedig egy évi börtönre ítélte. A kir. tábla annyiban változtatott az ítéleten, hogy Hlavnyainé büntetését hat hónapi börtönre szállította le.

A gyilkos lapszerkesztő. A Tomics Jása elleni bűnygyben, kit tudvalevőleg az újvidéki kir. törvényszék 1890 márczius 13-an hozott ítéletével életfogytiglan tartó fegyházra ítelt, a budapesti kir. ítéletáblának ezen ítéletét feloldó határozata következtében tegnap kezdődött meg a póttárgyalás.

Fölmentett gyilkos. Az algiri Bonaban az esküdtsék fölmentette Omessa hírlapíró, ki megölte nejét és ennek szeretőjét, egy tisztet.

Ki készítette a temesvári lutri tokokat? Pusztá-Kalánból érdekes levelet vett az »E—k« Nagy Sándor aláírással, amelyben a híres lutri tokok készítésére nézve azt mondja, hogy azokat ő készítette, még pedig egyenes megrendelésre. Felemlítette továbbá, hogy a lutri per első tárgyalása alkalmával Temesvárt volt, de félt megjelenni a bíróság előtt, nehogy a mint írja »rám tegyek a vizes köpenyeget«, mert hát szólj igazat betörök a fejed.« — Az érdekes levelet elküldötték Eötvös Károly országgyűlési képviselőnek Budapestre.

Közgazdaság.

Tenyészlovak kedvezményes szállítása. A földmivélsügyi m. kir. miniszter a hazai lótenyésztés előmozdítása czéljából a hazai vasutaknál kieszközölte, hogy a magánosok által tenyésztési czélokra vásárolt lovak kedvezményes ár mellett szállíttassanak; hogy azonban visszaélések ne következzenek el, a tenyésztő ebbeli minőségét bizonyítani és a vasutaknál a szállítás alkalmával a járási szolgabíró, illetőleg városi polgármester által e czélra kiállított hivatalos tenyészlőszállítási igazolványt köteles felmutatni, mely 50 kros bélyeggel látandó el. Azon igazolványok, melyek a most említett bélyegköteles igazolványok elnyerhetése végett előmutatandók és a melyeket a szolgabírák (polgármesterek) a járásuk (városuk) területén lakó és lótenyésztéssel foglalkozó birtokosok vagy gazdaemberek részére állttanak ki, a tenyésztői minőség czéljából csakis hivatalos ellenőrzésre szolgálván, — bélyegmentesek.

Hid Francia- és Angolország közt. Az előmunkálatok a Balaís-csatorna áthidalása tárgyában ismét jelentékenyen előbbre haladtak. A Times erre vonatkozólag ugyanis a következőket jelenti: Az eredeti terv elavult hydrographiai és geológiai okmányok alapján készült. A mint aztán össze kezdték hasonlítani a kész előmunkálatokat a tényleges állapotokkal, kitűnt, hogy sok javítani való van a terven. Ezért el is lett határozva, hogy az egész csatornát újabb és alapos helyszíni szemle alá veszik, hogy tökéletesen megbízható adatokat lehessen nyerni a Dover-szoros fenékvizviszonyai tekintetében. Az angolországi tengerészeti miniszter jóváhagyásával Renaud mérnökre lettek a kutatások bízva és Duchanov bányász-mérnök adatott segítségére. Ők a munkában eljárak és m. év decz. 27-én tették közé jelentésüket. Az előzetes terv szerint Cran aux Cleufnél a Griezniez-foktól délre épült volna a hid Colbart Bankot és Varne déli fokát érintve s aztán Tolkestonnál lett volna a másik hídfő. Ezen a vonalon a talajmélység egész 55 méterig megy le, habár Colbart és az angol tengerpart közt nem nagyon mély a tengerszoros. A munkálatot egy Boulogneban épült hajóval az »Ajax«-al kezdték meg, de aztán Varne és Folkstona között »Jubilee« angol hajóra szálltak a mérnökök, melyet a Submarin-Tunel Compagnie bocsáttatott a rendelkezésükre. A fenékvizvizsgálatok jul. 3-an vették kezdetüket és szept. 1-ig tartottak. A tett kutatások alapján Renaud mérnök arra a következtetésre jutott, hogy a hid építésére nézve nem az a vonal a legelőnyösebb, mely előzetesen tervbe volt véve, hanem ő egy egyenes vonalat ajánl, az pedig 350 m. távolra esik a South-Foseland világító toronytól nyugatra és 300 mnyire a Cap-Griznez bejáratától éri el a francia partot. A távolság 33.450 m. Ezen a vonalon a legnagyobb mélység 50—51 m., mely azonban csak 1700 m. darabon tart. A vonal 5150 m.-rel rövidebb is, mint az eredeti tervbe vett. Azonfelül el is kerültek az 55 m. mélység. A talajfurások bebizonyították, hogy a talaj az egész vonalon szilárd és nincs sehol iszap vagy agyag. (»G—M—k«.)

Az ezüstkérdés Amerikában.

Washingtonban az a hír járja, hogy a köztársasági elnök a szabad ezüstverést megengedő törvény ellenében gyakorolni fogja vetojogát, ha veretést nem szorítják az Amerikában termelt ezüstre. Egyideig a jelenlegi helyzetben nem állna be változás, mert eddig a kincstár évenként 54 millió uncia ezüstöt vásárolt, az amerikai termelés pedig 50 millió unciát tesz. De később a törvény az amerikai ezüsbányányakat fokozott tevékenységre fogja serkenteni. Az idegen ezüst kizárása a pénzverdekből beviteli vám a külföldi ezüstre. Az amerikai ezüstbarátok állami praeimiumot akarnak az ezüst számára s ez a díj majd az adófizetők zsebéből kerül ki. Alig lehet elképzelni, hogyan lesz lehetséges, hogy Amerika az ezüst árát függetlenül a világpiac árától, emelje, vagy pedig a világpiacra az ezüst árát szabályozza.

Kőbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

— jan. 27.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 41.—41½. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban) 40.—41.— 3. Fialat nehéz (páronként 320. klgon felüli súlyban) 42.—43.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. súlyban 42½.—43. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg.ig terjedő súlyban) 42.—43.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) —.—.— 7. Közép (páronként 220—210 klg. súlyban) 40½.—41½. 8. Könnyű (páronként 220 klg.ig terjedő súlyban) 39.—40. Sertés létszám: 1891. jan. 25. napján volt készlet 79.826 darab. A hizott sertés üzletirányzata: Az üzlet változlan. Nevelni való sertés Malacz (4—11 hónapos korban) —.—.— Felhajtás —.— drb.

CSARNOK.

A megbocsátott bün.

Irta: Fernan Caballero.

Fordította: L. E.

I.

M. népes városkának legszebb utcáján egy érdekes ház vonta magára az idegenek figyelmét. E ház egyike volt a város legszebb épületeinek, de meglátszott rajta első tekintetre, hogy gazdája nem sok gondot fordíthat rá, mert a czifrázatokat, melyek a homlokzaton valának, már úgy megviselte az idő, hogy egészen feketék és disztelenek voltak. A falon is nagyon meglátszott az elhagyatottság nyoma, mert sok helyütt lekopott már róluk a vakolat s piszkosak, feketék voltak.

A ház erkélyén látszott meg legjobban az elhagyatottság nyoma, mert az erkélytartó oszlopok között gyűlt meg minden szemét, melyet a szél a ház elé hordott, az erkélyre pedig oda fészkeltek a madarak, nem bántotta őket senki.

Jól tudták ezt szegénykéek s fel is használták a jó alkalmat, mert az erkélyen egész köztársaság volt a madaraknak; fészkek fészkek mellett oly sürűen volt, hogy a járókelő meglepetve állott meg e ház előtt, midőn a sok apró madárka búbajos csicseregése felezta őt merengéséből.

E házra a városka lakosai bizonyos felellemmel tekintettek s el nem mulasztották figyelmeztetni rá az idegeneket, mintha bizony azok maguktól is észre nem vették volna azt a különös házat, melyet a városka lakosságainak a hitatos felelme — még érdekesebbé tett előttünk.

Az elhagyatott házat azonban rendkívül feltűnővé tette az az ellentét, melyet a két szomszédház képezett mellette. Mindkét ház gyönyörűen ki volt meszelve fehérre. Az ablakokban szebbnél szebb virágok diszelegtek és oly kedvességet kölcsönöztek a kis házacskának, hogy az ember önkénytelenül elgondolta magában ha oda tekintett: milyen boldogok lehetnek, azok, a kik ott laktak. A kedves gondolatokat azonban gyorsan elűzte egy tekintet, a mit az ember a komor kinezésű hátra ve-

tett, mely ott állt elhagyatottan a két virágos fehér házacska között.

Első tekintetre ki lehetett találni, hogy a nagy házban senki nem lakik s valami felelmes dolognak kellett történnie, a mely ily pusztává tette azt a tömör épületet. Az üres ház kopott, fekete falaival gunyolni látszott a sürgő-forgó életet, mely az utcát betöltötte. El volt szigetelve az a ház s úgy tűnt fel a két vidám, tiszta házacska között, mint egy halott feje, mely mellett jobbról is, balról is egy-egy virágcsokor van.

II.

A jobboldali csinos házacska előtt a lóczán ült egy gyönyörű fiatal asszony s szívélyesen fogadta a járókelők köszöntését.

Egy idegen ur haladt el a kis ház előtt s meglepetve állott meg, midőn a nagy, komor épület megpillantotta a derült, fehér házacskák között.

Pár percig állott ott, aztán udvariasan közeledett az ifju nőhöz s kalapját megemelte szívélyesen köszöntötte őt.

— Nemde az a ház lakatlan?

— Eltalálta, uram.

— Én idegen vagyok, itt, ebben a városkában akarok megtelepedni és keresek magamnak valami kényelmes házat, a hol családommal ellakhatom.

— Itt ebben az utcában, az én tudomásom szerint nem igen fog ön találni alkalmas házat.

— Nem tudom, jól sejtém-e, de csaknem úgy tetszik, hogy az ön házának szomszédságában levő épület lakatlan, mert oly pusztá és rideg a kinezése, a milyen czupán a lakatlan háze lehet. Nem találtam-e el?

A fiatal nő meglepetve nézett az idegen szeméi közé!

— Eltaláltam uram. Azt én is megmondhattam volna önnek, de a mi városkánkban már úgy hozzá vagyunk szokva ahhoz a gondolathoz, hogy abban a házban senki sem akar lakni, mikép eszembe sem jutott volna azt ajánlani. Ennek oka az, hogy mi már valóságilag meg ragondolni is felellemel tudtunk erre a házra s magunk között csak úgy emlegetjük: h o l t h á z.

— Holt-ház? kérdé az idegen meglepetve.

— Persze, mert senki nem akar benne lakni.

— Talán alkalmatlan hely?

— Dehogy.

— Kényelmetlen tehát?

— Éppen nem mert belől oly rendes és kényelmes, a milyen talán egyik ház sem városkánkban.

— Akkor az lehet talán az oka ennek a felellemnek, hogy benne valaki ragályos betegségben halt el?

— A viláért sem! Mas, egészen más az oka.

— Talán valami felelmes legenda..

— Eltalálta, uram.

— Ugyan, hogy lehet a felvilágosodott tizenkilencedik században fontosságot tulajdonítani mindenféle borzadalmas mende-mondának? Hol marad a tudomány világa?

— Ne itéljen el bennünket ily könnyen. E ház története oly hatalmas benyomást tett a mi lelkünkre, hogy azt nem törülheti ki onnan semmifele hideg felvilágosodottság. E házban rettenes gyilkosságot követtek el.

— Furcsa. E gyilkosság emléke mélyen érintheti a ház egykori lakóit, a meggyilkolt hozzátartozóit, de mi hatalma lehet ön rajtam és más idegeneken? Azt értem, hogy e városka lakosai némi borzadályllyal gondolnak rá, de én, mint egészen idegen, ugyan miért ne lakhatnám e házban?

Az ifju nő a lehető legnagyobb meglepetéssel tekintett az idegenre; soha se hitte volna, hogy akadjon olyan ember, a ki nem borzad attól a rettenetes háztól.

Az idegen könnyedén kérdezte:

— És mikor történt az a gyilkosság?

— Idestova het éve.

— És azóta lakatlan?

— Sőt ki sem nyitották a kapuját, mert még nem akadt senki, a ki ezt kívánta volna.

— Különös.

— Lehet, hogy az; de nekünk ez a borzalom megváltozhatlan gyöngeségünk s mondhatom, hogy ön az első ember, a ki ezt különösnek találja. Gondolja meg azonban, mily erős benyomást tehetett az a titokzatos gyilkosság a mi képzeletünkre, annál is inkább, mert azt a szegény öreg asszonyt, a ki aldozatául esett, mindnyájan ösmertük és szeretjük — aztán városkánkban még soha nem történt olyan borzalmas eset.

A titokzatosság még inkább növeli a borzalmat s daczára hogy már hét kerek esztendeje történt a gyilkosság, ma is lezárt levélhez hasonlít az egész eset. Szóval még mindég a legnagyobb mértékben foglalkoztatja képzeletünket, s nem lehetetlen, hogy abban az esetben, ha minden kiderülne, talán mi is engednénk ebből a borzalomból, mert a valóság könnyen elűzhetné a bizalmatlankodó titokzatosságot, melylyel képzeletünk beburkolta azt az atkos házat. Én hiszem az Istent, hogy egykor minden kiderül előttünk.

Az ifju nőnek dolga akadt a konyha körül s szívélyesen bucsut vett az idegentől, ki még sokáig állt ott, mereven szemlélve a kihalt házat.

III.

A kíváncsiság másnap annyira gyötörte az idegen urat, hogy ismét megjelent az ifju nő ablaka előtt, folytatni akarván vele a felbeszakadt beszélgetést. A szívélyes hölgy azonnal észrevette az idegen ur szándékát, kiment elébe az utcára, aztán leültek egymás mellé a kis padra, éppen úgy mint előtte való nap.

— Nem hizeleg ugyan a férfiaságomnak ez a kíváncsiság, de higgye meg ön, véghetetlenül szeretném tudni annak a gyilkosságnak a részleteit s rémelem nem fogja megtagadni egy idegennek azt a kérését, mely önt e részletek elmondására hívja fel.

Az ifju nő udvariasan intett fejecskejével.

— A legnagyobb készséggel, uram. A mit az esetről tudok, mind el mondom s hiszem, hogy a borzalmas részletek ugyanazon benyomást fogják tenni az ön lelkére is. Figyeljen reám.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

(Október 1-től.)

Debreczenből indul:		Ó	P
B.-Pest—N.-Várad felé (gyv.)	d. e.	82	
" "	d. u.	157	
" (csak N.-Várad felé)		335	
" N.-Várad	este	10—	
Szatmár felé	d. u.	330	
" "	este	814	
" "	éjjel	220	
Kassa felé	d. e.	631	
" "	este	700	
" "	d. u.	322	
" (m. á. v. indóh.	d. u.	508	
Nánás felé: { " " reggel	d. u.	358	
{ " " reggel	d. u.	544	
Debreczenbe érkezik:			
B.-pest—N.-Váradról érk.	éjjel	215	
" (csak N.-Várad felől)	reggel	743	
" "	d. u.	335	
" (gyorsv.)	este	729	
Szatmárról	reggel	841	
" "	délbe	127	
" "	este	935	
Kassáról	reggel	806	
" "	este	911	
" (m. á. v. indóh.	reggel	801	
" " este	d. u.	605	
Nánásról: { " " reggel	d. u.	753	
{ " " este	d. u.	556	
Budapestről Debreczenbe indul:			
" "	reggel	735	
(gyorsvonat)	d. u.	2—	
" "	este	925	

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása 2 kr., compact betűkkel 4 kr. A czimvel ellátott hirdetés után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Érmelléki bor. Kitünő — 1885-iki — érmelléki bor 100 li- tertől feljebb eladó.	A megtaláló szivesked- jék a »Debreczen« kiadóhivatalába bead- ni, hol illő jutalomban részesül.	főiskolai tanuló. Aján- latokat a kiadó-hiva- talba kér intézni.	Ajánlatok a kiadóhi- vatalba intézendők.	áron alól megvenni. Czimem megtudható a a kiadóhivatalban.	tők lapunk kiadóhiva- talában.
Elveszett egy 250 forinttal ter- helt pénzesztárca. —	Nevelői állást keres — szerény föl- tétélek mellett — egy	Pénzt keresek olesó kamat- ra. Körülbelül 120—150 frtra van szükségem.	Ki lenne hajlandó Petőfi Sándor összes költeményeinek dísz- kiadását tőlem bolti	Nyomlatványok. Végrehatók számára és vidékre is megren- készült nyomtatványok delhető a »Debrecen« jutányos áron kapha-	Kósa Barna költeményei kaphatók és vidékre is megren- delhető a »Debrecen« szerkesztőségében.

130

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM TÁRSULAT

ÁRJEJYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló.
A. Asztali dara nagy és aprószemű	16.—
B. Szinte » középszemű	15.—
0. Királyliszt	15.—
1. Lángliszt	14-80
2. Montliszt	14-04
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14-20

4. » 2-od »	13-80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13-20
6. Szinte » 2-od »	12-60
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű	12—
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű	11-40
8½ Barna » 1-ső »	10-40
8¾ Szinte kenyérliszt 2-od » á 70 kg.	9—
9. Lábliszt	7-60
10. Veres liszt	50 —
11. Finom korpa zsákkal	4-60
12. Durva korpa zsákkal	4-40

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tőli engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén beszünttetett.
Debreczen, 1890. jan. 26.

Eladó ház és föld.

1139. számú kis-mester-utczai ház és hozzá tartozó ondódi föld, továbbá a nagy-

hatvan-utcza szőlőben levő 2 nyilas szőlő eladó. Értekezhetni lehet

Magyar János,

Szent-Anna-utcza 2527. számú lakásán.

Dr. BORBÉLY IMRE

FOGORVOS.

Lakik: Piacz-utcza 1711-ik szám alatt.
Rendel naponta d e 9—12-ig, délután 2—5-ig.

Odvas fogak vagy azok gyökereinek eltávolítását, fogtöméseket (plombirozás) arany, amalgam, amentrel stb. műfogak betételével a hiányzók tökéletes jótállását, a fogak tisztítását szakértelemmel gyorsan eszközözi.

Előírása után készült, kitünő hatásnak bizonyult fogpaszta, szájjive és fogkefeje, kapható Debreczenben az összes gyógyszerárakban, valamint Szentkirályi és Kalenda műiparúru üzletében.
Főraktár Muraközy gyógyszeráraban.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**

fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utcza, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utcza, 1702. sz.] küldendők